

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 1010

van **LOES VANDROMME**

datum: 22 september 2021

---

aan **BEN WEYTS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

Onderwijssector - Nieuwe collectieve arbeidsovereenkomst (cao)

Recent werden de onderhandelingen voor een nieuwe collectieve arbeidsovereenkomst binnen onderwijs afgerond.

De overeenkomst is erop gericht de werkdruk te verlichten en het lerarenberoep aantrekkelijker te maken. Daarmee moet het leraren- en directeurentekort teruggedrongen worden. Er wordt hiervoor jaarlijks in totaal 175 miljoen euro uitgetrokken.

Een belangrijk deel van de middelen gaat naar de vrijstelling van randtaken voor leerkrachten. Deze vrijgekomen uren kunnen ze dan inzetten voor bijscholing of intern overleg. Verder komt er een betere aanvangsbegeleiding van startende leerkrachten en een koopkrachtverhoging en worden directeurs beter verloond. En ten slotte wordt ook in een verhoogde vrijstelling voor vakbondsafgevaardigden voorzien.

Toch horen we bij de sociale partners geen al te luid applaus over deze overeenkomst. Er wordt gesproken van 'een kleine bouwsteen'. Tegelijkertijd horen en lezen we dat het lerarentekort naar ongekende hoogten klimt. "Aan het begin van dit schooljaar stonden in het onderwijs drie keer meer vacatures open dan vorig jaar", zo meldde De Tijd op 9 september jl..

Het klinkt dan ook enigszins tegenstrijdig: nu we met zo'n groot lerarentekort kampen, lijken deze maatregelen aan te geven dat er minder uren 'voor de klas' beschikbaar komen. Zo wordt het tekort natuurlijk nog groter.

1. Met welke concrete acties of maatregelen uit deze cao pakt de minister op korte en op langere termijn het lerarentekort ten gronde aan? Welke andere maatregelen, los van deze cao, zal hij nemen om het lerarentekort drastisch aan te pakken?
2. Hoe ziet de minister de betere aanvangsbegeleiding van startende leerkrachten concreet? Wie zal deze begeleiding op zich nemen?
3. Hoe ver staat de minister met de uitwerking van een pact met stakeholders om de lerarenloopbaan weer aantrekkelijker te maken, de status van het lerarenambt te versterken en de uitstroom tegen te gaan, zoals afgesproken in het regeerakkoord?
4. Wanneer mogen we de komst van een onderwijsambassadeur verwachten? Dit betreft ook een afspraak uit datzelfde regeerakkoord.

**Vlaams
Parlement**

BEN WEYTS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

ANTWOORD

op vraag nr. 1010 van 22 september 2021
van **LOES VANDROMME**

---

1. Ik ontken niet dat het lerarentekort een urgent probleem vormt voor ons onderwijs en bekijk dan ook alle mogelijke ideeën en voorstellen met een open geest op hun haalbaarheid.

Een snelle en eenvoudige oplossing voor het lerarentekort is echter niet onmiddellijk voorhanden. Ik neem aan dat de Vlaams volksvertegenwoordiger het met mij eens zal zijn dat er een samenspel van verschillende factoren aan de oorzaak ligt van het huidige beperkte of zelfs te kleine aanbod van leraren. Knelpunten zijn alleszins de studiekeuze van onze jongeren, gevolgd door een te beperkte instroom in het beroep vanuit de lerarenopleiding, maar ook het behoud op langere termijn van geschikte leraren in ons onderwijs.

De maatregelen uit cao XII mikken inderdaad niet op een directe aanpak van het lerarentekort maar hebben wel tot doel om het lerarenberoep als voldoende aantrekkelijk te positioneren op de arbeidsmarkt. Door de arbeidsvoorwaarden te verbeteren, willen we alvast zorgen voor het behoud van de al in dienst zijnde personeelsleden. In tweede instantie moeten voldoende aantrekkelijke arbeidsvoorwaarden er voor zorgen dat we meer kandidaat-leraren warm maken voor het lerarenberoep.

Momenteel focussen we ons op de uitvoering van de maatregelen uit deze cao, maar ik plan daarnaast op korte termijn een overleg met de sociale partners om een aantal mogelijke acties te nemen en oplossingen te zoeken voor het steeds meer prangende lerarentekort. Uiteraard geldt bij dit alles steeds het ultieme doel om voldoende kwaliteitsvolle handen in de klas te hebben.

2. De maatregel uit cao XII m.b.t. de aanvangsbegeleiding voor beginnende personeelsleden houdt een versterking in van wat al bestaat. Sinds 1 september 2019 geldt voor elk tijdelijk personeelslid tijdens de aanstelling van bepaalde duur – dus bij de start van zijn of haar loopbaan – al het recht op en de plicht tot aanvangsbegeleiding. De onderwijsinstelling moet aanvangsbegeleiding aanbieden aan het betrokken personeelslid en het personeelslid heeft de plicht het aangeboden traject te volgen. Dat traject van aanvangsbegeleiding speelt daarenboven ook een rol in de beoordeling die het tijdelijk personeelslid moet krijgen met het oog op het verwerven van het recht op een tijdelijke aanstelling van doorlopende duur. De inhoud en vormgeving van deze aanvangsbegeleiding behoren tot de lokale verantwoordelijkheid van schoolbestuur en schoolleider. Een onderwijsinstelling krijgt sinds 2019 jaarlijks bijkomende middelen om deze aanvangsbegeleiding vorm te geven. Deze middelen kunnen gebruikt worden om de effectieve lesopdracht van een beginnende leraar te minderen of om een personeelslid als mentor of coach te laten fungeren. We behouden dus de al bestaande principes, maar kennen aan de onderwijsinstellingen meer middelen toe om deze principes verder te versterken.
3. Ik wil hier nog maar eens benadrukken dat ik niet voor een alomvattend lerarenpact ga. Ik heb dit hier al eerder toegelicht, maar wil dit hier nog maar eens onder de aandacht

brengen. De aanpak van knelpunten in de lerarenloopbaan zit in de maatregelen die ik in mijn beleidsnota Onderwijs heb opgenomen. En die werken we stelselmatig uit. Van die maatregelen zijn er ondertussen trouwens al een aantal gerealiseerd en die heb ik – samen met mijn plannen voor de onmiddellijke toekomst – ook al meermaals toegelicht in antwoorden op eerder schriftelijke vragen en vragen om uitleg.

Ik geef hier alvast nog eens de belangrijkste maatregelen van het voorbije schooljaar mee.

- Sinds 1 september 2020 valideren we de geldelijke anciënniteit van nieuwe zij-instromers voor bepaalde knelpuntvakken of -ambten in het basis- en secundair onderwijs. De eerdere prestaties van wie in onderwijs aan de slag gaat, zullen tot een maximum van acht jaar kunnen opgenomen worden in de geldelijke anciënniteit.
  - Het lerarenplatform werd in het basisonderwijs verlengd tot en met schooljaar 2023-2024. Daarenboven kunnen de aanstellingen al plaatsvinden vanaf 1 september (waar dat aanvankelijk nog 1 oktober was). De beginnende leerkrachten die worden aangesteld in een lerarenplatform krijgen hierdoor onmiddellijk voor een volledig schooljaar werk- en financiële zekerheid.
  - Op 1 januari 2021 kregen meer tijdelijke personeelsleden een kans op een vaste benoeming.
  - Vanaf dit schooljaar wijzigen de voorwaarden betreffende de tijdelijke aanstelling van doorlopende duur en vaste benoeming. Hierdoor zullen tijdelijke personeelsleden vanaf volgend schooljaar sneller duidelijkheid krijgen over werkzekerheid na 1 schooljaar prestaties bij eenzelfde schoolbestuur of in eenzelfde scholengemeenschap. Hierdoor zullen tijdelijke personeelsleden ook sneller uitzicht hebben op een vaste benoeming.
  - Dat gaat hand in hand met een herziening van de evaluatie(procedure), zodat wie de vaste benoeming zou willen misbruiken als persoonlijke bescherming tegen onwil of onkunde sneller geëvalueerd en desgevallend ontslagen wordt. Een opwaardering van de fantastische job als leerkracht moet immers ook gepaard gaan met een doortastend optreden tegen wie net dat beeld aantast. Dit kan zeker ook bijdragen tot een positief beeld van het lerarenimago.
  - In het kader van de nota Digisprong die de Vlaamse Regering heeft aangenomen, volgen er belangrijke investeringen in ICT-middelen. Die investeringen zullen ook een positieve weerslag hebben op de lerarenloopbaan.
4. Het is geen geheim dat de arbeidsmarkt momenteel sterk aantrekt en dat onderwijs niet de enige sector is waar er een nijpend tekort aan arbeidskrachten is. Het is goed dat het vraagstuk omtrent het lerarentekort nu ook in het maatschappelijk debat leeft. Dit is immers iets wat door de ganse maatschappij opgenomen moet worden en waar alle partners hun bijdrage toe kunnen leveren. Het inzetten van een onderwijsambassadeur kan het thema op de agenda houden, maar zal de tekorten op korte termijn ook niet alleen kunnen oplossen.

Bovendien ben ik er van overtuigd dat de beste onderwijsambassadeurs al te vinden zijn in onze scholen, nl. onze talrijke leraren die elke dag weer vol passie aan de slag gaan en zich volop inzetten voor onze kinderen en jongeren.